Европейски парламент
2024 – 2029

Комисия по външни работи

XXXX(INI)

11.10.2024

ПРОЕКТ НА ДОКЛАД

относно изпълнението на общата политика за сигурност и отбрана – годишен доклад за 2024 г.
(XXXX(INI))

Комисия по външни работи

Докладчик: Николас Паскуал Де Ла Парте

PR_INI

СЪДЪРЖАНИЕ

Страница

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ.....3

ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ……...…….11

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ

относно изпълнението на общата политика за сигурност и отбрана – годишен доклад за 2024 г.
(XXXX(INI))

Европейският парламент,

– като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз,

– като взе предвид дял V от Договора за Европейския съюз, и по-специално глава 2, раздел 2 от него относно разпоредбите, свързани с общата политика за сигурност и отбрана (ОПСО),

– като взе предвид Версайската декларация, приета на неформалното заседание на държавните и правителствените ръководители на 11 март 2022 г.,

– като взе предвид „Стратегическия компас за сигурността и отбраната — за Европейски съюз, който защитава своите граждани, ценности и интереси и допринася за международния мир и сигурност“, приет от Съвета на 21 март 2022 г. и от Европейския съвет на 25 март 2022 г.,

– като взе предвид „Гражданския пакт в областта на ОПСО — Към по-ефективни граждански мисии“, одобрен от Съвета на 22 май 2023 г.,

– като взе предвид Решение (ОВППС) 2017/2315 на Съвета от 11 декември 2017 г. за установяване на постоянно структурирано сътрудничество (ПСС) и определяне на списъка на участващите държави членки[1],

– като взе предвид Решение (ОВППС) 2024/890 на Съвета от 18 март 2024 г. за изменение на Решение (ОВППС) 2021/509 за създаване на Европейски механизъм за подкрепа на мира[2],

– като взе предвид Регламент (ЕС) 2021/697 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2021 г. за създаване на Европейски фонд за отбрана и за отмяна на Регламент (ЕС) 2018/1092[3],

– като взе предвид годишното решение за финансиране, което представлява първата част от годишната работна програма за изпълнението на Европейския фонд за отбрана за 2024 г. и което беше прието от Комисията на 15 март 2024 г. (C(2024)1702),

---

1 ОВ L 331, 14.12.2017 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2017/2315/oj.
2 ОВ L, 2024/890, 19.3.2024 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/890/oj.
3 ОВ L 170, 12.5.2021 г., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/697/oj.

– като взе предвид заключенията на Съвета от 22 януари 2018 г. относно интегрирания подход към външните конфликти и кризи и от 24 януари 2022 г. относно положението във връзка с европейската сигурност,

– като взе предвид Декларацията от Гранада, приета на неформалното заседание на държавните и правителствените ръководители на 6 октомври 2023 г.,

– като взе предвид заключенията на Съвета от 27 май 2024 г. относно сигурността и отбраната на ЕС,

– като взе предвид съвместното съобщение на Комисията и на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност от 10 ноември 2022 г., озаглавено „План за действие за военната мобилност 2.0“ (JOIN(2022)0048),

– като взе предвид съвместното съобщение на Комисията и на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност от 5 март 2024 г., озаглавено „Нова европейска стратегия за отбранителната промишленост: постигане на готовност на ЕС чрез адаптивна и устойчива европейска отбранителна промишленост“ (JOIN (2024) 0010),

– като взе предвид доклада на върховния представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност от 20 юни 2024 г., озаглавен „Доклад за общата външна политика и политика на сигурност – нашите приоритети през 2024 г.“,

– като взе предвид политическите насоки за следващата Европейска комисия за периода 2024 – 2029 г. на кандидата за председател на Европейската комисия Урсула фон дер Лайен от 18 юли 2024 г., озаглавени „Избор на Европа“,

– като взе предвид доклада на Марио Драги от 9 септември 2024 г. относно бъдещето на европейската конкурентоспособност и четвърта глава от него относно повишаването на сигурността и намаляването на зависимостите,

– като взе предвид партньорствата в областта на сигурността и отбраната, подписани съответно на 21 май 2024 г. от ЕС и Молдова и на 28 май 2024 г. от ЕС и Норвегия,

– като взе предвид резолюции 1325 (2000) на Съвета за сигурност на ООН от 31 октомври 2000 г., 1889 (2009) от 5 октомври 2009 г., 2122 (2013) от 18 октомври 2013 г., 2242 (2015) от 13 октомври 2015 г. и 2493 (2019) от 29 октомври 2019 г. относно жените, мира и сигурността, както и резолюции 2250 (2015) от 9 декември 2015 г., 2419 (2018) от 6 юни 2018 г. и 2535 (2020) от 14 юли 2020 г. относно младежта, мира и сигурността,

– като взе предвид Пакта за бъдещето и втора глава от него относно международния мир и сигурност, приет на 23 септември 2024 г. от държавните и правителствените ръководители на държавите – членки на ООН,

– като взе предвид Северноатлантическия договор,

– като взе предвид декларацията от срещата на високо равнище във Вашингтон, направена от държавните и правителствените ръководители на Организацията на Северноатлантическия договор (НАТО), участващи в срещата на Северноатлантическия съвет във Вашингтон на 10 юли 2024 г.,

– като взе предвид своята резолюция от 28 февруари 2024 г. относно изпълнението на общата политика за сигурност и отбрана – годишен доклад за 2023 г.[4],

– като взе предвид своята резолюция от 29 февруари 2024 г. относно необходимостта от непоколебима подкрепа на ЕС за Украйна две години след началото на агресивната война на Русия срещу Украйна[5],

– като взе предвид своята резолюция от 17 юли 2024 г. относно необходимостта от непрекъсната подкрепа на ЕС за Украйна[6],

– като взе предвид своята резолюция от 19 септември 2024 г. относно продължаващата финансова и военна подкрепа за Украйна от страна на държавите – членки на ЕС[7],

– като взе предвид член 55 от своя Правилник за дейността,

– като взе предвид доклада на комисията по външни работи (A9-xxxxx/2024),

A. като има предвид, че според нормандския индекс за 2024 г. изминалата година беше белязана от спад в световния мир и сигурност, произтичащ, наред с другото, от конфликти, геополитическо съперничество, нарастваща милитаризация и хибридни заплахи[8];

Последици от променящата се геополитическа парадигма за европейската сигурност

1. подчертава, че заплахите за сигурността на европейския континент са сериозни, като след Втората световна война достигат безпрецедентно равнище; изразява дълбока загриженост във връзка с възхода на геополитическите разломи, новите империалистични амбиции за господство от страна на авторитарни сили, системното съперничество на големи сили, националистическия едностранен подход и основното и нарастващо използване на сила и насилие от страна на някои държави и недържавни участници за насърчаване на своите политически цели и интереси или за разрешаване на спорове; счита, че тази тенденция представлява промяна на парадигмата, тъй като обръща логиката за изграждане на

4 Приети текстове, P9_TA(2024)0105.
5 Приети текстове, P9_TA(2024)0119.
6 Приети текстове, P10_TA(2024)0003.
7 Приети текстове, P10_TA(2024)0012.
8 Проучване – Mapping threats to peace and democracy worldwide – Normandy Index 2024 (Картографиране на заплахите за мира и демокрацията в световен мащаб – нормандски индекс за 2024 г.), Европейски парламент, Служба на ЕП за парламентарни изследвания, септември 2024 г.

международна сигурност въз основа на зачитането на международното право, основания на правила международен ред и многостранното сътрудничество;

Отговорът на ЕС: нова ера за европейската сигурност и отбрана

2. подчертава, че е абсолютно необходимо ЕС да отговори на предизвикателствата, породени от многобройните и постоянно променящи се заплахи за своята сигурност, и за тази цел да се ангажира с нови политики и действия, които дават възможност на ЕС и неговите държави членки колективно и съгласувано да укрепят своята отбрана в Европа и способността си да действат на световно равнище;

3. във връзка с това приветства целта на председателя на Комисията да открие нова ера за европейската отбрана и сигурност, като се изгради истински Европейски съюз за отбрана; приветства назначаването на 17 септември 2024 г. на първия по рода си член на Комисията, отговарящ за отбраната и космическото пространство, на когото в рамките на първите сто дни от своя мандат е възложено да работи съвместно със заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност (ЗП/ВП) по Бяла книга относно бъдещето на европейската отбрана;

4. призовава ЕС и неговите държави членки да ускорят ангажиментите си, поети в рамките на Версайската декларация, приета на 11 март 2022 г., за поемане на по-голяма отговорност за своята отбрана и сигурност, включително чрез постигане на по-голяма стратегическа автономност; подчертава, че НАТО и трансатлантическото партньорство със Съединените щати продължават да бъдат крайъгълните камъни на европейската колективна отбрана; подчертава необходимостта държавите – членки на ЕС, да положат повече усилия, като увеличат разходите си и осигурят повече съвместни способности, чрез което да укрепят въоръжените си сили за оперативни цели на равнище държава, НАТО и ЕС;

5. изразява съгласие с амбицията за изграждане на европейски стълб в рамките на НАТО и подчертава, че развитието на Европейски съюз за отбрана може да върви ръка за ръка със задълбочаването на сътрудничеството между ЕС и НАТО;

Повишаване на европейската сигурност: подкрепа за Украйна чрез предоставяне на военни способности без ограничения върху използването им, за да се сложи край на агресивната война на Русия

6. отново потвърждава непоколебимата си подкрепа за това ЕС и неговите държави членки да бъдат солидарни с Украйна в контекста на агресивната война на Русия и да ѝ предоставят необходимите военни средства, за да се защитава, да прекрати конфликта и да възстанови териториалната си цялост в рамките на международно признатите ѝ граници; приветства съвместните ангажименти към сигурността между ЕС и Украйна и двустранните споразумения за сигурност, сключени от Украйна с няколко държави членки; отново призовава държавите членки да ускорят своите доставки на оръжия, системи за въздушна отбрана и боеприпаси за Украйна, включително крилати ракети с въздушно базиране; призовава държавите

членки да премахнат всички ограничения, които възпрепятстват Украйна да използва западни оръжейни системи в Русия, както е разрешено в съответствие с международното прав;

7. призовава ЕС и неговите държави членки да подкрепят Украйна в разширяването на международната коалиция в подкрепа на нейния план за победа, представен от президента на Украйна Володимир Зеленски, като единствен жизнеспособен път за възстановяване на суверенитета и териториалната цялост на Украйна въз основа на международното право, като по този начин се търси отговорност от Русия за нейните военни престъпления, включително престъплението агресия, и се гарантират руски обезщетения и други плащания за огромните щети, причинени в Украйна;

8. подчертава важността на Европейския механизъм за подкрепа на мира (ЕМПМ), който е от съществено значение в подкрепата за предоставянето на военни способности и обучение за украинските въоръжени сили, като същевременно се осигурява координация за всички заинтересовани страни чрез механизма за обмен на информация, администриран от Военния секретариат на ЕС; приветства създаването на специалния фонд за помощ за Украйна в рамките на ЕМПМ и призовава чрез този инструмент да бъдат увеличени финансовите ресурси за военна помощ за Украйна; настоятелно призовава Унгария да отмени ветото си върху военната подкрепа за Украйна по линия на ЕМПМ, включително договорените възстановявания на средства на държавите членки, които са предоставили военна помощ на Украйна;

Обединяване на силите с цел да се увеличат отбранителните способности

9. приветства визията, изложена в Стратегията за европейската отбранителна промишленост и придружена от предложението на Комисията за създаване на Програма за европейската отбранителна промишленост; подкрепя целта за укрепване на подготвеността на отбранителната промишленост на ЕС, за да се даде допълнителна възможност на държавите членки да определят и обсъждат съвместно планиране и възлагане на обществени поръчки в областта на отбраната, както и европейски проекти от общ интерес в областта на отбраната;

10. подчертава, че е необходимо да се преодолее разпокъсаността на вътрешния пазар на ЕС за отбранителни продукти, тъй като тя води до ненужни дублирания и до повече неефективност в разходите за отбрана; призовава Комисията да представи предложения за доизграждане на вътрешния пазар на ЕС в областта на отбраната, основани по-специално на оценка на правилата на ЕС за възлагане на обществени поръчки в областта на отбраната и трансфер на свързани с отбраната продукти, както и на установяването и анализа на ограниченията и пропуските в настоящата правна рамка;

11. подчертава, че е важно да се гарантира балансирано усилие между укрепването на съществуващите промишлени способности на ЕС в областта на въоръжаването в краткосрочен и средносрочен план и подкрепата за научноизследователската и развойната дейност за ново и иновативно военно оборудване и въоръжаване, съобразени с нуждите на въоръжените сили на държавите членки;

Нов Стратегически компас: насърчаване на обща стратегическа визия и съгласуваност, както и подобряване на процеса на вземане на решения в ЕС по въпросите на отбраната в институционалната рамка на ЕС

Стратегически компас

12. подчертава, че след като през март 2022 г. държавите членки приеха Стратегическия компас, геополитическите събития се развиха бързо; поради това призовава за преразглеждане на Стратегическия компас въз основа на всеобхватна съвместна оценка на заплахите; освен това призовава Комисията и ЗП/ВП след този преглед да представят актуализирана версия на Стратегическия компас, която да служи като основа за изготвянето на Бялата книга относно бъдещето на европейската отбрана;

Управление на отбраната: консолидиране на институционалната рамка на ЕС и на процеса на вземане на решения в областта на отбраната и сигурността

13. предлага Съветът да преразгледа институционалната структура на своите органи за вземане на решения, компетентни в областта на отбраната и сигурността, и да обмисли създаването на нов постоянен орган за вземане на решения, съставен от министри на отбраната на държавите членки;

14. отново призовава за укрепване на Способностите на ЕС за планиране и провеждане на военни операции и за постигане на пълна оперативна способност, включително чрез осигуряване на подходящи помещения, персонал, засилено командване и контрол, както и ефективни комуникационни и информационни системи за всички мисии и операции по линия на ОПСО; отново заявява категоричната си подкрепа за достигане на пълна оперативна готовност на капацитета за бързо разгръщане (КБР) през 2025 г., който да разполага с най-малко 5000 души за задачи по спасяване и евакуация, операции за първоначално навлизане и стабилизиране или временно укрепване на мисии;

Увеличаване на ресурсите, предназначени за общата политика за сигурност и отбрана на ЕС

15. приветства увеличените бюджети и инвестиции в отбраната от страна на държавите членки и увеличението, макар и скромно, на бюджета на ЕС за ОПСО през 2024 г.; призовава държавите членки, които все още не са достигнали минималния праг от 2% от своя БВП, предназначен за разходи за отбрана, решително да се ангажират с постепенното увеличаване на своите военни бюджети; препоръчва, въз основа на непрекъснат анализ на нуждите от способности, държавите членки да увеличат допълнително този праг, по-специално за съвместно възлагане на обществени поръчки за отбранителни способности;

16. призовава Комисията и държавите членки да започнат открита дискусия въз основа на препоръките, представени в доклада на г-н Драги относно бъдещето на европейската конкурентоспособност, включително относно увеличаването на ресурсите, разпределени за сигурността и отбраната в следващата многогодишна финансова рамка, и проучването на всички възможности за финансиране за тази

цел; освен това призовава държавите членки да изменят процеса на финансиране по линия на ЕМПМ, за да се гарантира подходяща и устойчива подкрепа за партньорите и съюзниците и същевременно да се осигури привеждане в съответствие с мисиите и операциите по линия на ОПСО;

По-ефективен принос за световния мир чрез общата политика за сигурност и отбрана на ЕС и укрепване на ролята на ЕС като участник в областта на сигурността

Намаляване на напрежението, предотвратяване на войни и подкрепа за разрешаване на конфликти

17. изразява дълбока и нарастваща загриженост относно подкрепата на Китай за Русия в агресивната ѝ война срещу Украйна, по-специално чрез износа на стоки с двойна употреба за Русия и чрез продължаващото участие на установени в Китай дружества в избягването и заобикалянето на санкциите; изразява също така дълбока загриженост във връзка с нарастващия брой враждебни действия, извършвани от Китай срещу Тайван, включително кибератаки, кампании за оказване на влияние, китайски военни самолети, влизащи в опознавателните зони за противовъздушната отбрана на Тайван, и прерязване на подводни кабели;

18. призовава китайските органи да сложат край на всички агресивни действия, по-специално въздушните и морските операции в Тайванския проток и Южнокитайско море, които застрашават стабилността в Индийско-Тихоокеанския регион и по този начин подкопават международната сигурност, суверенитета на регионалните държави, безопасността на човешкия живот в открито море и свободата на корабоплаването;

19. осъжда най-категорично Иран за дестабилизиращите му дейности в региона на Близкия изток и за продължаващата му подкрепа за терористични групи, които представляват пряка заплаха за регионалната и световната сигурност; изразява обаче пълната си подкрепа и солидарност с гражданското общество и демократичните сили в Иран;

20. отново осъжда ужасяващите терористични нападения, извършени от терористичната организация Хамас срещу Израел на 7 октомври 2023 г., които допринесоха за по-нататъшна дестабилизация в Близкия изток и бяха подсилени от агресията срещу Израел от страна на иранските марионетни сили (например терористични организации като Хизбула в Ливан и хутите в Йемен) и самия иранski режим;

Мисии и операции по линия на ОПСО

21. призовава ЗП/ВП и държавите членки да продължат да въвеждат иновации в мисиите и операциите по линия на ОПСО, включително чрез солидни, гъвкави и модулни мандати, за да се адаптират към променящия се контекст на сигурността и нуждите на приемащите държави, както и да надграждат полезните взаимодействия и взаимното допълване на гражданското и военното измерение на ОПСО;

Подобряване на способността на ЕС да се справя с предизвикателства в областта на сигурността

Разузнавателен капацитет

22. подчертава значението на засиления обмен на разузнавателни данни и информация между държавите членки и институциите на ЕС, включително Парламента, за подобряване на ситуационната осведоменост и по-добро предвиждане и противодействие на заплахите за колективната сигурност, както и за определяне на общи насоки за действие в рамките на ОПСО, по-специално в областта на управлението на кризи;

Защита срещу хибридни атаки и дезинформация

23. изразява сериозна загриженост във връзка с нарастващите предизвикателства пред сигурността, породени от кибератаките и хибридните атаки, както и от чуждестранното манипулиране на информация и вмешателство, които имат за цел, наред с другото, да подкопаят стабилността на демократичните общества, особено в навечерието на изборите; призовава Комисията и Европейската служба за външна дейност да укрепят капацитета си за справяне с тези предизвикателства и за повишаване на устойчивостта срещу дезинформацията;

Космическо пространство

24. приветства констатациите и препоръките, предложени от г-н Драги в неговия доклад относно бъдещето на европейската конкурентоспособност, които насърчават държавите членки да актуализират правилата за управление и инвестиции в областта на космическото пространство, по-специално в областите, свързани с отбраната;

Контрол над въоръженията и неразпространение на оръжия за масово унищожение

25. изразява съжаление, че в тези нестабилни геополитически времена режимите за неразпространение и контрол върху оръжията са отслабени, и призовава да бъдат удвоени усилията за обръщане на тази тенденция;

Отбрана и общество

26. подчертава, че е необходимо гражданите на ЕС да разбират по-добре заплахите и рисковете за сигурността, за да може да се развие съзнание за европейската отбрана; призовава ЕС и неговите държави членки да разработят програми за повишаване на осведомеността и образователни програми, насочени към подобряване на знанията в областта на отбраната сред гражданите, особено сред младите хора, и към укрепване на устойчивостта и готовността на обществата да се справят с предизвикателствата в областта на сигурността;

Укрепване на сътрудничеството и партньорствата в областта на отбраната

27. подчертава, че партньорското измерение на Стратегическия компас е важно за засилване на сътрудничеството между ЕС и неговите съюзници и партньори по

целия свят, за да се противодейства на чуждестранни стратегии, целящи подкопаване на ЕС и неговите партньори и дестабилизиране на основания на правила международен ред;

Сътрудничеството между ЕС и НАТО

28. подчертава, че е важно НАТО и ЕС да изпълняват допълващи се, съгласувани и взаимно подсилващи се роли в подкрепа на международната сигурност, за да се избегне по този начин дублирането на отбранителни усилия; приветства присъединяването на Швеция към НАТО през 2024 г. – след присъединяването на Финландия през 2023 г. – като историческа стъпка напред в укрепването на сигурността в Европа;

Партньорство със Съединените щати

29. счита, че е от съществено значение да се доразвият близките отношения на ЕС със Съединените щати, които се основават на споделените ценности на демокрацията, свободата и принципите на правовата държава; оценява ангажимента и участието на Съединените щати в териториалната отбрана на Европа, по-специално в контекста на агресивната война на Русия срещу Украйна;

Партньорство с Обединеното кралство

30. счита, че е от съществено значение да се формализира партньорството с Обединеното кралство в областта на сигурността и отбраната като средство за укрепване на европейската сигурност и европейския стълб на НАТО, по-специално в контекста на агресивната война на Русия срещу Украйна;

Партньорство с държавите от Западните Балкани

31. подчертава, че сигурността на ЕС е тясно свързана със сигурността на неговите непосредствени съседи в източното и южното съседство и в Западните Балкани;

По-голямо участие на Европейския парламент в ОПСО

32. подчертава, че укрепването на ОПСО като политически приоритет в рамките на десетия законодателен мандат и увеличаването на разходите за политики и програми в областта на отбраната на равнище ЕС и сред държавите членки изискват пълен парламентарен контрол и отчетност;

°

° °

33. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Европейския съвет, на Съвета, на заместник-председателя на Комисията / върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност, на председателя на Комисията и на компетентните членове на Комисията, на генералния секретар на ООН, на генералния секретар на НАТО, на председателя на Парламентарната асамблея на НАТО, на агенциите на ЕС в

областта на сигурността и отбраната, както и на правителствата и парламентите на държавите членки.

* * *

ИЗЛОЖЕНИЕ НА МОТИВИТЕ

През последните години, по-специално от началото на агресивната война на Русия срещу Украйна, ЕС се изправи пред многобройни и безпрецедентни заплахи за своята сигурност, както и пред нови кризи в близката географска среда, включително последиците от терористичните нападения на Хамас срещу Израел през октомври 2023 г.

ЕС реагира на тези отрицателни събития с по-сериозен ангажимент към европейската сигурност и отбрана, като проучи нови насоки и стартира нови инициативи за укрепване и развитие на отбранителните си способности по колективен и основан на сътрудничество начин.

Настоящият първи годишен доклад относно изпълнението на общата политика за сигурност и отбрана (ОПСО) на ЕС в рамките на десетия парламентарен мандат има за цел да представи оценката на Европейския парламент относно напредъка на ОПСО в настоящия геополитически контекст и контекст на сигурността и по този начин да отговори на доклада на върховния представител на Съюза по въпросите на външната политика, публикуван на 20 юни 2024 г. и озаглавен „Доклад за общата външна политика и политика на сигурност – нашите приоритети през 2024 г.“. В него също така се съдържат препоръки относно основните начини да се укрепят политиките и действията за бъдещето в няколко измерения, включително напредъка на институциите при вземането на решения, съвместното развитие на военните способности и способностите за въоръжаване и средствата за тяхното финансиране.